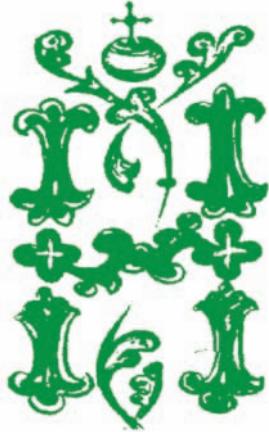

ΚΩΔ.: 4295
ΕΛΤΑ
Hellenic Post

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑ
ΤΕΛΟΣ
ΤΟΧ. Παρόπλιο
Αρβιώνς Αθηνας

ΦΑΝΗ ΤΗΣ ΕΝΟΡΙΑΣ

Μέσα αω' τα τρί-
σβαθα της καρδιάς μας
ευχόμαστε και ωροευ-
χόμαστε, ιδιαίτερα τις
μέρες τούτες, στον εν
σωκλαίω γνώστη ωρθένον
Μαρίας τα ωεινά γεννη-
θέντα, τον ειρηνοφόρο
θεό, τον Κύριο μας Ιησού
Χριστό, να ζαναφέρει στις
ανταριασμένες φυχές
μας τη χαμένη γαλήνη.

Έχουμε χάσει τον
ωροσανατολισμό μας.
Έχουμε χάσει την ταγ-
τότητά μας, ζούμε σε ωλήρη ωραλογία.

Δυτή λοιωσόν την γαλήνη, πως μαζί με το αστέρι της Βηθλεέου
ανατέλλει και διαχέεται στη γη μας, τώρα όσο ώστε άλλοτε την
έχουμε αωόλγητη ανάγκη.

Δω' τον ειρηνοφόρο λοιωσόν Κύριο μας, τούτες τις μέρες της
θείας εωιφανείας, αυτήν ωρακλητικά ζητάμε.

Πρέπει αωαραίτητα να ζαναβρούμε το χαμένο δρόμο...

ΧΡΙΣΤΟΣ ΕΤΕΧΘΗ

ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ και ΕΥΛΟΓΗΛΕΝΔΑ

Μετά τήν α' Στιχολογίαν. Κάθισμα.
Ήχος 8. Κατεπλάγη Ίωσήφ.

Δεῦτε ιδωμεν πιστοί, ποῦ
έγενυνήδη ὁ Χριστός ἀκο-
λουθήσωμεν λοιπόν ἐνθα
όδεύει ὁ ἀστήρ, μετά τῶν
Μάγων ἀνατολῆς τῶν Βασι-
λέων. Ἀγγελοι ὑμνοῦσιν,
ἀκαταπαύστως ἔκει. Ποιμένες
ἀγραυλοῦσιν, ὥδην ἐπάζιον,
δόζα ἐν ύψιστοις λέγοντες,
τῷ σήμερον ἐν Σπιλαίῳ
τεχθέντι, ἐκ τῆς Παρδένου,
καὶ Θεοτόκου, ἐν Βιδλεέμ
τῆς Ιουδαίας.

«Φωνή βοῶντος
ἐν τῇ ἐρήμῳ,
έτοιμάσατε τίν
όδόν τοῦ Κυρίου»
(Ματθ. γ', 3)

Εκδίδεται
με την ευλογία
του Σεβασμιωτάτου
Μητροπολίτου
Μυτιλήνης
κ. Ιακώβου

Τρίμηνο περιοδικό
Ενορίας
Τιμίου Προδρόμου
Λισβορίου Λέσβου

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ-ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ
2010

Έτος 19^ο
Αρ. Φύλλου 68

ΛΙΣΒΟΡΙ... ΠΥΡΡΑΙΩΝ ΓΗ... ΒΑΣΙΛΙΚΩΝ ΧΩΡΙΩΝ ΧΩΡΑ

34ο

π. Γεωργίου Αλεντά

Ο ΓΑΜΟΣ ΣΤΟ ΛΙΣΒΟΡΙ

2ο

ΤΟ ΠΡΟΞΕΝΙΟ

Μόλις λοιπόν η κοπέλα – κυρίως η κοπέλα μια και τις κόρες της θεωρούσανε κατά κάποιο τρόπο βάρος που έπρεπε να βγει – ἔφτανε σε ηλικία γάμου οι γονείς άρχιζαν να σκέπτονται για την αποκατάστασή της. Εδώ αφού τα προσωπικά αισθήματα των παιδιών ήταν κάτι το απαγορευμένο τον πρώτο λόγο είχε η απόφαση του πατέρα αλλά και μιας δυναμικής μητέρας.

Πιάνουν δουλειά λοιπόν οι προξενήτες. Ο προξενητής ή η προξενήτρα – πρόσωπο εμπιστοσύνης της οικογένειας που στέλνει το προξενίο – υπάρχουν βέβαια και οι γνωστές επαγγελματίες προξενήτρες – αναλαμβάνουν να μεταφέρουν την επιθυμία της μιας οικογένειας στην άλλη. Μαζί με την πρόταση θα δοθούν και οι πρώτες πληροφορίες για την προίκα, της νύφης κυρίως, σε μετρητά, σπίτια και κτήματα. Θα δώσει μια προθεσμία για να σκεφτεί το πράγμα η οικογένεια του γαμπρού και θα ξαναπέρασε για να πάρει την τελική απόφαση.

Παρόμοια τα πράγματα και στην περίπτωση που ο γαμπρός στέλνει προξενιό στην νύφη.

Η προξενήτρα – ή ο προξενητής – έπαιρνε μαζί του κάτι γλυκό συνήθως ζάχαρη και καραμέλες για να γλυκαθεί και να πιάσει το προξενίο. Αυτά βέβαια τα γλυκά, αν και λείψανε οι προξενίες και οι προξενήτρες, διατηρούνται και στις ημέρες μας από τις πρώτες στιγμές που αρχίζουν τα «κοντέματα» της μιας οικογένειας με την άλλη, για να γλυκαθούν οι σπιγμές και να πάνε όλα κατ' ευχήν και με γλύκα.

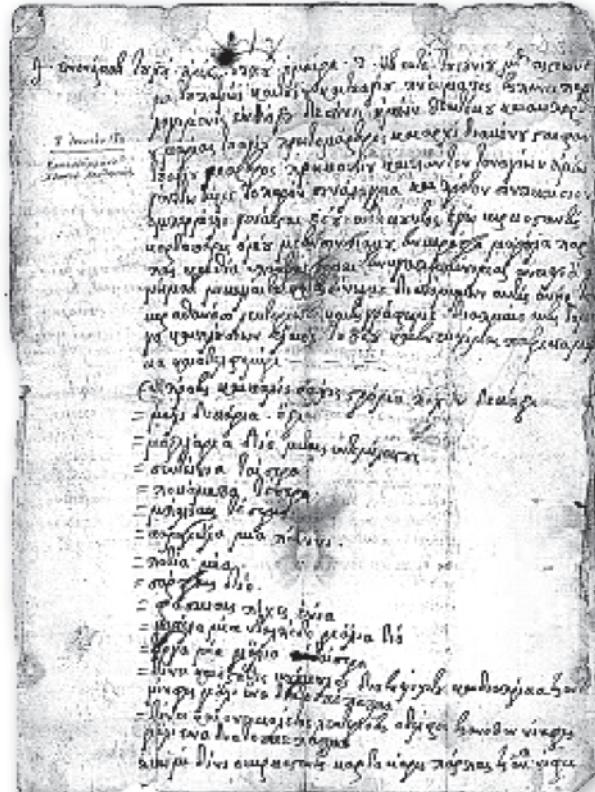
Ποτέ δεν ξεχνά βέβαια να μπει στο σπίτι με το δεξί πόδι.

Αν τώρα η απόφαση που θα πάρει η οικογένεια που της πήγε το προξενίο είναι αρνητική θα δοθούν τότε δικαιολογίες, πως δεν έχουμε ακόμα καιρό για γάμους, πως δεν είμαστε ακόμα έτοιμοι, πως δεν έχουμε φέτος μαξούλια και άλλα παρόμοια.

- «Καλό τοι άξιον του παλκάρ, αλλά έν έχουμι τριτό για γάμ».

Αν όμως από την πλευρά της νύφης συμφωνούσαν και ήθελαν το γαμπρό, έλεγαν το «ναι» αλλά ερχόταν και η απαραίτητη ώρα της συζήτησης για την προίκα. Η προξενήτρα από μέρος του γαμπρού διαπραγματεύόταν τι θα δώσει ο πατέρας της νύφης «για να κλείσει η δουλειά». Για να παντρευτεί μια γυναίκα έπρεπε να έχει προίκα και ήτανε πολύ σπάνιο να αποκατασταθεί ένα κορίτσι χωρίς ή με λιγοστή προίκα και με μόνη προϋπόθεση τον έρωτα.

Η γυναίκα κατά τις τότε αντιλήψεις δεν ήταν εργαζόμενη, δεν είχε κάτι δικό της, δεν είχε τα δικά της χρήματα, πήγαινε στα χωράφια, ακόλουθος του άνδρα της, διαφέντευε το σπίτι και τα μωρά και παρόλα αυτά δεν λογαριαζόταν πιως προσέφερε αρκετά στο σπίτι. Ήτανε λοιπόν φορτίο βαρύ για τον πατέρα, ο οποίος απαραίτητα έπρεπε να το βγάλει τούτο από πάνω του. Έδινε λοιπόν την προίκα στον γαμπρό, που βέβαια την απαιτούσε η προξενήτρα, πριν

καν προχωρήσει το πράγμα και πριν από οτιδήποτε άλλο, για να προχωρήσουν στον αρραβώνα. Και αν ο γαμπρός ήτανε παραπάνω έξυπνος και αρπαδόρος κοίταζε τι θα κερδίσει περισσότερο από το μέλλοντα πεθερό του. Μάλιστα όσα περισσότερα είχε ο πατέρας της νύφης τόσο περισσότερα απαιτούσε ο γαμπρός. Να πούμε πως κατά κανόνα και κατά τις τότε αντιλήψεις και τη θέση της γυναίκας στην τότε κοινωνία, μόνο η νύφη έπρεπε να δώσει ενώ ο γαμπρός και τίποτα να μην είχε δεν έπαιζε και κανένα ρόλο. Απαραίτητο να έχει σπίτι η νύφη αλλά και κατά δύτερο λόγο ρουχισμό, οικιακά σκεύη, λιοκτήματα και ζώα. Ζητούσαν βέβαια και το απαραίτητο «μέτρημα», χρήματα μετρητά για να κλείσει η δουλειά και να δοθούν τα χέρια.

Κείνα τα χρόνια σε αρκετές περιπτώσεις στην προικοδοσία συνισέφεραν και οι συγγενείς, κυρίως ο νουνός, αλλά και γείτονες και άτεκνες οικογένειες για να μεγαλώσει η προίκα και να «γίνει η δουλειά».

- Θα δώσω κι εγώ, έλεγαν, δυο ιλιές (δένδρα), ένα σ'νι (χάλκινο ταψί με χαμηλά χείλια), ένα μπακιρκό, δυο ζευγάρια σιντόνια...»...

Όλα αυτά είναι καταγραμμένα στα προικοσύμφωνα.

Ακόμα και σήμερα μέσα σε λιοκτήματα βρίσκονται δυο-τρία δένδρα που ανήκουν σε κάπιοιν άλλον. Είναι η προίκα που δόθηκε απ' το νουνό ή άλλα συγγενικά πρόσωπα για να κλείσει, όπως είπαμε, η δουλειά και να μην χάσουν το γαμπρό.

Τα προικοσύμφωνα συντάσσονταν τις παραμονές του γάμου συνήθως στο γραφείο της Εκκλησίας. Το συνέτασσε ο παπάς της ενορίας, σαν πρόσωπο εμπιστοσύνης, ή κάποιο άλλο γραμματίζουμενο πρόσωπο, με τους άμεσα ενδιαφερόμενους και τους απαραίτητους μάρτυρες, όπως γίνεται μια συμβολαιογραφική πράξη σήμερα. Μερικές φορές τύχαινε να χαλάσει ο γάμος τις παραμονές γιατί ο πατέρας δεν μπορούσε να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις του γαμπρού. Έχουμε και περιπτώσεις που εκβιαστικά ο γαμπρός, τη τελευταία στιγμή, μεγάλωνε τις απαιτήσεις του ζητώντας όλο και περισσότερα από τον πεθερό του, «απανουπρούτς», γιατί διαφορετικά δεν θα γινόταν ο γάμος.

Αφού λοιπόν πρώτα συμφωνούσαν για την προίκα –ο προξενητής από μέρους του γαμπρού και οι γονείς της νύφης– έκλεινε το παζάρεμα και ερχόταν η σειρά της επισημοποίησης με τα κεράσματα στα οποία βέβαια στην πρωτοκαθεδρία ήταν οι προξενητές.

Ο πατέρας της νύφης χαρούμενος που θα φύγει το βάρος της κόρης από πάνω του, έριχνε τρεις πιστολιές «μες του πικάρι» –το καπνοδόχο στο τζάκι που όλα τα σπίτια τότε διέθεταν– για να διώξει τα κακά πνεύματα. Έτσι μαθαινόταν και στο χωριό ο αρραβώνας, αφού όλες αυτές τις ημέρες, όλα τα πήγαινε –έλα και οι διαπραγματεύσεις γινόντουσαν στα κρυφά. Οι πιστολιές λοιπόν ήταν το ξαφνικό επισφράγισμα «της δουλειάς» και η επίσημη ανακοίνωσή της στο χωριό. Έτσι με την επαύριο καθώς οι χωριανοί έδιναν τα συχαρίκια στον πατέρα της νύφης και απορημένοι τον ρωτούσαν: «Βρε πότι γίνοται γη δλεια τσι δε πήραμι χαμπάρη»; Εκείνος απαντούσε με καμάρι: «Τώρα απού μέρις ήταν για να γένι αλλά να... χτες πια τα τιλειώσαμι!»

Αφού λοιπόν έριχνε τις πιστολιές ο πατέρας της κοπέλας, πήγαινε ο γαμπρός με τους πιο στενούς του συγγενείς για να «χαιρετήσουν» τον αρραβώνα όπου τους κέρναγε η νύφη μέλι που το είχε μέσα σε μια πιατέλα στολισμένο με μύγδαλα. Εκεί στο σπίτι της νύφης θα καθόντουσαν όλοι μαζί και θα έτρωγαν κάτι πρόχειρο μια και δεν υπήρχαν προετοιμασίες αφού υποτίθεται ότι όλα έγιναν ξαφνικά.

Το μέλι το έπαιρνε ο καθένας με το δικό του κουταλάκι απ' την ίδια πιατέλα, έθιμο που διατηρείται και σήμερα, και το κουταλάκι το έβαζε στο ποτήρι του νερού απ' το οποίο έπινε.

Την επομένη η νύφη με τη μητέρα της και τους συγγενείς της θα επισκεφθεί την πεθερά για να γνωριστεί και με τα σόγια του γαμπρού. Τα δώρα της νύφης στην πεθερά είναι η «πλατσέτα», μέλι, ψωμί και ένα «κμαρό» νερό. Από το μέλι αυτό η πεθερά θα κεράσει όποιον θα πάει να την επισκεφτεί και να την συγχαρεί. Με μέλι κερνάνε και στο σπίτι της νύφης τους επισκέπτες και όλοι εύχονται τα καθιερωμένα σ' αυτές τις περιπτώσεις. «Όσου γλυκό είνι του μέλ' τόσου γλυτσιά να είνι τοι γι αγάπ' σας».

Την επίσκεψη αυτή της νύφης στα πεθερικά ανταπέδιδε και ο γαμπρός, πηγαίνοντας στο σπίτι της νύφης μια πανέρα με καλά ψάρια, ένα ψητό αρνί στολισμένο με χρυσή ζελατίνα, φόρεμα και άλλα

δώρα για τη νύφη, «ρούσκου» στην πεθερά (είδος υφαντού πουκάμισου που έδενε μπροστά και πίσω ήτανε σουρωτό) και στον πεθερό υφαντό στην κρεβατή (αργαλειό) πουκάμισο. Έτσι ο γαμπρός άνοιγε το δρόμο για να μπορεί να επισκέπτεται οπότε ήθελε το σπίτι της αρραβωνιαστικάς του. Κάθε φορά δε που πήγαινε φρόντιζες κα κρατά και τα ανάλογα δώρα και η γειτονιά που τώρα η αποκλειστική της δουλειά ήταν να παρατηρεί, να ξουμπλιάζει, τα πήγαινε και τα έλα αποφαινόταν πως ο γαμπρός είναι καλός και κουβαλητής. Αυτό βέβαια είναι και το βασικό προτέρημα του γαμπρού.

Στο χωριό τα σχετικά με την προικοδοσία της νύφης μαθαινόντουσαν από τους προξενητάδες, τα σόγια του γαμπρού και τους συγγενείς. Όλοι γνώριζαν πόσα κιλά λάδι έταξε ο πατέρας της νύφης στο γαμπρό, πόσα δέντρα, πόσα κτήματα. Όλα τα μάθαιναν και με κάθε λεπτομέρεια. Έτσι και με όλες τούτες τις δημοσιοποιήσεις ο πατέρας της νύφης ήταν πια και υποχρεωμένος να τηρήσει τις υποσχέσεις του αφού ένα ολόκληρο χωριό και τα περίχωρα ήσαν γνώστες των πραγμάτων.

Μια αρραβώνα δε που τα κίνητρά της ήτανε αποκλειστικά οικονομικά ήτανε και πολύ εύκολο να χαλάσει αν ο πατέρας της νύφης αθετούσε τους λόγους του και δεν έδινε όλα τα συμφωνημένα. Η δε κοινή γνώμη είναι με του γαμπρού το μέρος που με το δίκιο του «χάλασε τη δουλειά», αφού ο πεθερός δε στάθηκε στο λόγο του.

Παράλληλα δε με τις συμφωνίες για την προίκα αποφασίζοταν και η ημερομηνία της επίσημης μέρας του αρραβώνα, ο χρόνος που θα διαρκέσει, αλλά και η μέρα του γάμου και ο γαμπρός ανελάμβανε και τις δικές του ευθύνες στα θέματα αυτά. Πάντως το πιο συνηθισμένο είναι να κρατήσει αρκετά η περίοδος του αρραβώνα για να έχει τον καιρό η νύφη να ετοιμαστεί, αλλά και ο γαμπρός, αν είχε ανύπαντρες αδελφές, να φροντίσει και γι' αυτές, να φροντίσει για την αποκατάστασή τους και μετά να παντρευτεί κι αυτός. Στην οικογένεια υπάρχει ένα αυστηρό τυπικό, μια σειρά απαράβατη και είναι πολύ υποτιμητικό να παντρευτεί πρώτα ο αδελφός και ν' αφήσει πίσω του ανύπαντρες αδερφάδες. Ο αδελφός είναι υποχρεωμένος να φτιάξει σπίτι στις αδελφές του, αν ο πατέρας δε μπορεί να τα βγάλει πέρα μόνος του. Υπάρχουν περιπτώσεις στο χωριό που ο αδελφός ξενιτεύεται για να μπορέσει να βρει κάποια χρήματα και να εξασφαλίσει σπίτια για τις αδελφές του. Πάντως για το χρόνο που θα κρατούσε ο αρραβώνας ήταν προσυμφωνημένο. Όμως παρά την άποψη ότι ένας μακρύς αρραβώνας δεν είναι υπέρ μιας σχέσης τις περισσότερες φορές κρατούσε αρκετό καιρό αφού αρκετά ήσαν και τα προβλήματα.

Η ΚΑΡΤΑ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΚΑΙ Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗ

Στην Χώρα μας, με την οικονομική κρίση να χτυπά κόκκινο και στην πλάτη μας το ΔΝΤ, γιατί αυτή βιασύνη για την έκδοση της κάρτας του πολίτη που θα στοιχίσει μερικά εκατομμύρια Ευρώ στην παραπαίουσα και αιμορροούσα οικονομία μας;

Η Κάρτα του πολίτη ή και των Συναλλαγών είναι ένας αξιόλογος και πολύπλοκος αριθμός που θα συνδέεται με τον Παγκόσμιο υπολογιστή των Βρυξελλών που καταγράφει τα πάντα, αλλά παράλληλα με την σημερινή ψηφιακή τεχνολογία που τα πάντα παραποιούνται, αλλοιώνονται και καταγράφονται από τους Χάκερς, με τους δορυφόρους που κυκλοφορούν στο διάστημα και πάνω από τα κεφάλια μας και μας οδηγούν με τα Τσι-μπι-ες στην ακριβή διεύθυνση που θέλουμε να πάμε, η παραποίηση και αλλοίωση των στοιχείων μας είναι μέσα στα όρια της τεχνολογίας.

Με την παγκοσμιοποίηση εντός των πυλών μας και με τα σχέδια περί μειώσεως του πληθυσμού της Γης οι ηλεκτρονικές κάρτες του πολίτη ή και των συναλλαγών θα είναι δίκοπο μαχαίρι για όσους τις κατέχουν αφού θα βρίσκονται στο στόχαστρο και το κύκλωμα του μεγάλου υπολογιστή των Βρυξελλών, ο οποίος θα καθορίζει ποιος θα είναι ο επόμενος για τον άλλο κόσμο, βάσει των στοιχείων που θα καταγράφει ο υπολογιστής μαζί με το τσιπ που θα φέρουν οι νέες ταυτότητες για να μην αυξάνεται ο πληθυσμός της Γης.

Με την σημερινή τεχνολογία κινητής και ψηφιακής επιστήμης, που τηλεφωνούμε από την μια άκρη του πλανήτη στην άλλη και στο διάστημα και που όλοι μας έχουμε από ένα κινητό τηλέφωνο στα χέρια μας που περιέχει όχι μόνο τρία 6 αλλά και περισσότερα δεν έχουμε τον αντίχριστο επάνω μας.

Τελικά χρειάζεται αντίσταση και ψυχική τόλμη και άρνηση υποταγής στα σχέδια της Παγκοσμιοποίησης και άρνηση στο χάραγμα για να μη γίνουμε ανθρώπινα κοπάδια βοδιών που τα σημάδευαν στο σώμα στα ράντσα της Αμερικής για να μην τα κλέβουν. Και αντίδραση στα σχέδια που προσπαθούν να εφαρμόσουν δουλικά οι Κυβερνήσεις Κρατών που υπάγονται στο ΔΝΤ και στους Διεθνείς Τραπεζικούς τοκογλύφους.

Όσο για την Ιερά Σύνοδο της Εκκλησίας της Ελλάδος; Μέχρι σήμερα δεν απεφάνθη για την κάρτα του πολίτη προβληματίζομενη από τις αντιδράσεις της Κυβερνήσεως και μιας μερίδιος κουλτουριαρικών πολιτικών που αντιστέκονται στους προβληματισμούς της Εκκλησίας για την Κάρτα του Πολίτη, με εξαίρεση τριών πέντε ελαχίστων Μητροπολιτών που ετάχθηκαν κατά της κάρτας του πολίτη και στο χάραγμα και στο τσιπ, επικαλούμενοι λόγους Ιστορικής παραδόσεως και Θρησκευτικής πίστεως.

ΧΡ. ΣΕΡΠΙΩΤΗΣ

(06 Δεκέμβριος 2010) <http://www.elora.gr/portal/orthodoxy>

Ο ιερέας της Σπιναλόγκα

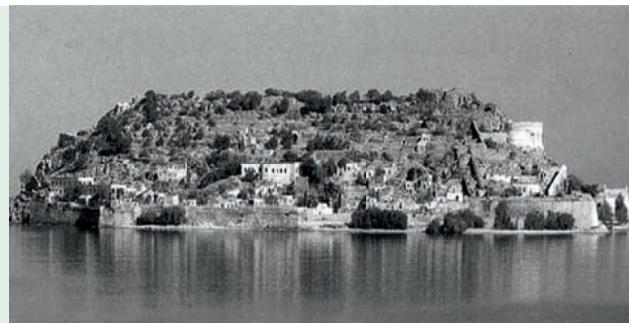
Το τελευταίο διάστημα γίνεται πολύς λόγος για το νησί της Σπιναλόγκα, με αφορμή το ομώνυμο βιβλίο με τίτλο «Το νησί», της Αγγλίδας Victoria Hislop, το οποίο γυρίστηκε με μεγάλη επιτυχία σαν σήριαλ στην ελληνική τηλεόραση.

Ένα από τα ιστορικά στοιχεία που πληροφορούμαστε είναι ότι οι χανσενικοί που κατοικούσαν στη Σπιναλόγκα ήταν οργισμένοι με τον Θεό, για το λόγο ότι η ασθενεία τους ήταν μια μεγάλη και αφόρητη δοκιμασία. Ένας Γεραπετρίτης παπάς τόλμησε να τους επισκεφθεί κάποτε και να λειτουργήσει στον Άγιο Παντελεήμονα, που υπήρχε και ρήμαζε στο νησί, συντροφιά με τους νέους του κατοίκους. Λένε πως στην πρώτη Λειτουργία δεν πάτησε ψυχή.

Οι λεπροί άκουγαν πεισμωμένοι από τα κελιά τους την ψαλμωδία, κι άλλοτε την σκέπαζαν με τα βογκητά τους κι άλλοτε με τις κατάρες τους. Ο ιερέας όμως ξαναπήγε. Στην δεύτερη τούτη επίσκεψη ένας από τους ασθενείς πρόβαλε θαρρετά στο κατώφλι του ναού.

- Παπά, θα κάτω στην Λειτουργία σου μ' έναν όρο όμως. Στο τέλος θα με κοινωνήσεις. Κι αν ο Θεός σου είναι τόσο παντοδύναμος, εσύ μετά θα κάμεις την κατάλυση και δεν θα φοβηθείς τη λέπρα μου.

Ο ιερέας έγνευσε συγκαταβατικά. Στα κοντινά κελιά ακούστηκε η κουβέντα κι άρχισαν να μαζεύονται διάφοροι στο πλάι του ναού, εκεί που ήταν ένα μικρό χάλασμα, με λιγοστή θέα στο ιερό. Παραμόνευσαν οι χανσενικοί στο τέλος της Λειτουργίας κι είδαν τον παπά δακρυσμένο και γονατιστό στην Ιερή Πρόθεση να κάνει την κατάλυση.

Πέρασε μήνας. Οι χανσενικοί τον περίμεναν. Πίστευαν πως θά ρθει τούτη τη φορά ως ασθενής κι όχι ως ιερέας. Όμως ο παπάς επέστρεψε υγιής και ροδαλός κι άρχισε με ηθικό αναπτερωμένο να χτυπά την καμπάνα του παλιού ναΐσκου.

Έκτοτε και για δέκα τουλάχιστον χρόνια η Σπιναλόγκα είχε τον ιερέα της. Οι χανσενικοί αναστύλωσαν μόνοι τους εκκλησία και συνάμα αναστύλωσαν και την πίστη τους. Κοινωνούσαν τακτικά και πάντα κρυφοκοίταζαν τον παπά τους την ώρα της κατάλυσης, για να βεβαιωθούν πως το «θαύμα της Σπιναλόγκα» συνέβαινε ξανά και ξανά.

Το 1957, με την ανακάλυψη των αντιβιοτικών και την ίαση των λεπρών, το λεπροκομείο έκλεισε και το νησί ερημώθηκε. Μόνο ο ιερέας έμεινε στο νησί ως το 1962, για να μνημονεύει τους λεπρούς μέχρι 5 χρόνια μετά το θάνατό τους.

Ιδού, λοιπόν, ένας σύγχρονος αθόρυβος ήρωας, που δεν τιμήθηκε για το έργο του από κανέναν, και που –αν προσέξετε– δεν παραθέσαμε το όνομά του γιατί απλά δεν το γνωρίζουμε! Το γνωρίζει όμως –σίγουρα– ο Θεός! Κι αυτό μας αρκεί!

kataskinosis-agkyra.blogspot.com

Ο ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΜΟΣ ΑΓΙΟΥΝ ΙΩΑΝΝΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

Λιμάνια πνευματικά οι ναοί

Με λιμάνια μέσα στο πέλαγος μοιάζουν οι ναοί, που ο Θεός εγκατέστησε στις πόλεις. Πνευματικά λιμάνια, όπου βρίσκουμε απερίγραπτη ψυχική ηρεμία όσοι σ' αυτά καταφεύγουμε, ζαλισμένοι από την κοσμική τύρβη. Κι όπως ακριβώς ένα απάνεμο κι ακύμαντο λιμάνι προσφέρει ασφάλεια στα αραγμένα πλοία, έτσι και ο ναός σώζει από την τρικυμία των βιοτικών μεριμνών όσους σ' αυτόν προστρέχουν και αξιώνει τους πιστούς να στέκονται με σιγουριά και ν' ακούνε το λόγο του Θεού με γαλήνη πολλή. Ο ναός είναι θεμέλιο της αρετής και σχολείο της πνευματικής ζωής. Πάτησε στα πρόθυρά του μόνο, οποιαδήποτε ώρα, κι αμέσως θα ξεχάσεις τις καθημερινές φροντίδες. Πέρασε μέσα, και μια αύρα πνευματική θα περικυλώσει την ψυχή σου. Αυτή η ησυχία προξενεί δέος και διδάσκει τη χριστιανική ζωή. Ανορθώνει το φρόνημα και δεν σε αφήνει να θυμάσαι τα παρόντα. Σε μεταφέρει από τη γη στον ουρανό. Κι αν τόσο μεγάλο είναι το κέρδος όταν δίνεται λατρευτική σύναξη, σκέψου, όταν τελείται η Λειτουργία και οι προφήτες διδάσκουν, οι απόστολοι κηρύζουν το Ευαγγέλιο, ο Χριστός βρίσκεται ανάμεσα στους πιστούς, ο Θεός Πατέρας δέχεται την τελούμενη θυσία, το Άγιο Πνεύμα χορηγεί τη δική Του αγαλλίαση, τότε λοιπόν,

με πόση ωφέλεια πλημμυρισμένοι δεν φεύγουν από το ναό οι εκκλησιαζόμενοι;

Στην εκκλησία συντηρείται η χαρά όσων χαίρονται. Στην εκκλησία βρίσκεται η ευθυμία των πικραμένων, η ευφροσύνη των λυπημένων, η αναψυχή των βασανισμένων, η ανάπauση των κουρασμένων. Γιατί ο Χριστός λέει: «Ελάτε σ' εμένα όλοι όσοι είστε κουρασμένοι και φορτωμένοι με προβλήματα, κι εγώ θα σας αναπαύσω» (Ματθ. 11:28). Τί πιο ποθητό απ' αυτή τη φωνή; Τί πιο γλυκό από τούτη την πρόσκληση; Σε συμπόσιο σε καλεί ο Κύριος, όταν σε προσκαλεί στην εκκλησία. Σε ανάπauση από τους κόπους σε παρακινεί. Σε ανακούφιση από τις οδύνες σε μεταφέρει. Γιατί σε ξαλαφρώνει από το βάρος των αμαρτημάτων. Με την πνευματική απόλαυση θεραπεύει τη στενοχώρια και με τη χαρά τη λύπη.

ΑΣ ΑΛΛΑΞΟΥΜΕ ΤΟΝ ΘΑΥΤΟ ΜΑΣ,

ΜΠΟΡΟΥΜΕ...

ΣΚΕΨΕΙΣ ΠΡΟ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ του 2010

Ιανύουμε την προ των Χριστουγέννων εβδομάδα. Η κοινωνία μας είναι ένα σκάφος με σχισμένα τα ιστία των αρετών, με τσακισμένα τα κατάρτια των αξιών, δίχως σωσίβιες λέμβους πνευματικότητας και θητικής, κλυδωνιζόμενο απ' τα δυσθεώρητα κύματα της διαφθοράς, της εκκετάλλευσης, της νηματίθειας, της αθεϊσμού, της ασέβειας, του μίσους και του φόβου. Ιδίως η θητική του σύγχρονου Έλληνα έχει απονήσει. Το μέτρο αξιολόγησης και διάκρισης μεταξύ καλού και κακού έχει περιπέσει σε αχρηστία. Η συνείδησή του, σύμφωνα και με την διαπίστωση-φόβο του Φρόντη, έχει υποβιβασθεί στο ποταπό επίπεδο του «ΕΓΩ», διαπλεκόμενη με τα πλέον ταπεινά ένστικτά του.

Το φανταχερό κουστούμι του τεχνικό- υλιστικού πολιτισμού που έχει ενδυθεί, απλώς καθιστά αόρατο τον δυσειδή πρόγονό του. Τον άνθρωπο των σπηλαίων, ή μάλλον αυτόν του σπηλαίου του Πλάτωνος...

Η απτή διαπίστωση της ανάγκης να ευρεθούν πνευματικά αναστήματα, με ολοπρόθυμη προσφορά, που θα λιώσουν σαν λαμπάδες στις πυρές ποικίλων δυσκολιών, για το κοινό καλό είναι πλέον επιτακτική.

Όλοι μας έχουμε ανάγκη από μια ψυχική τόνωση. Από μια ανανέωση των δυνάμεων, της πίστης και του ζήλου. Μια ενθάρρυνση για τα καλά και τα αγαθά έργα. Όποιοι και όσοι έχουν τα προσόντα και τη διάθεση, χρήζει να δώσουν παρουσία, να ενεργοποιηθούν άμεσα στα καθήκοντα της «Φιλαλληλίας» και της «Αγάπης».

Η πολιτισμική τραγωδία που βιώνουμε σήμερα, απόρροια της πολιτικής σκοπιμότητας, της αναληγσίας και της μικρότητας κάποιων συνανθρώπων μας, που έτυχε να κυβερνήσουν ή κυβερνούν το σκάφος της χώρας μας, τα πνευματικά της πράγματα, οιμού και αυτά της Τέχνης, αδυνατεί να δώσει λύσεις.

Και όμως οι λύσεις είναι υπαρκτές και εφαρμόσιμες, εφ' όσον εκκινήσουμε από τον εαυτό μας, αλλάζοντάς τον γόνιμα. Ο ψυχικά καλλιεργημένος άνθρωπος, ο πνευματικός, ο λογικός, ο ενάρετος, ο ηθικός, ο σκεπτόμενος, ο έμπλεος αγάπης, ουδέποτε φοβάται, μηδέ πανικοβάλλεται. Συγκεντρώνεται στο υφιστάμενο πρόβλημα, το αναλύει, και βρίσκει τη λύση του. Είναι εύκολο να επιτευχθούν όλα αυτά; Φυσικά όχι. Πρέπει να γίνουμε πνευματικοί αθλητές, με θέληση για πράξη, και όχι για υποχώρηση, πανικό και ήπτα.

Απουσιάζουν μεν τα υγιή πρότυπα στις μέρες μας, μα αυτό δεν αποτελεί τροχοπέδη. Μπορούμε κάλλιστα να αναζητήσουμε τα υπαρκτά του παρελθόντος. Και δόξα τω Θεών η Ελλάδα διαθέτει πάμπολλα. Κυρίαρχο όμως πρότυπο και διδάσκαλος όλων ήταν, είναι και θα είναι ένας μόνον «Άνθρωπος».

Ο «Θεάνθρωπος» Ιησούς Χριστός. Αυτός που γεννήθηκε ενσαρκώθηκε προ 2010 ετών, με τον πιο ταπεινό τρόπο, σ' έναν στάβλο ανάμεσα στα ζώα. Αυτός που μεγάλωσε, ανθρώπηκε, δίδαξε και τελικά θυσιάστηκε για όλους εμάς, δίχως να επιζητεί προσωπικό ώφελος. Αυτός που δίδαξε στους ανθρώπους μια μόνον λέξη, την έννοια

και την πράξη της.
Την ΑΓΑΠΗ.

Διότι η ΑΓΑΠΗ είναι πέραν των άλλων χαρακτηριστικών της και μια γέφυρα ψυχικής επικοινωνίας. Είναι σμίλη και χρωστήρας ταυτόχρονα, που δομούν την καλλι-

έπεια της ψυχής και της καρδιάς, γονιμοποιώντας και τον ανθρώπινο νου. Κι εμείς οι «πνιγμένοι» σήμερα στα δυσεπίλυτα (;) προβλήματα, αρκεί να την υιοθετήσουμε, να την ενστερνιστούμε, να την κάνουμε βίωμα στην καθημερινή μας πράξη.

Και τότε, υπό το άπλετο «φως» της, θα ατενίσουμε τα προβλήματα μας από μια διαφορετική οπτική γωνία. Θα αποδιώξουμε τον φόβο και τον πανικό. Θα γίνουμε γόνιμοι, ενεργοί πολίτες, και απόστολοι της. Θα γίνουμε το υγιές παράδειγμα στους συνανθρώπους μας, μα κυρίως στα παιδιά μας.

Ήδη επισκεπτόμαστε τα καταστήματα, για να αγοράσουμε, όσοι έχουμε χρήματα, τρόφιμα και δώρα για τα Χριστούγεννα.

Παίρνουμε και μερικές μέρες άδειας, για να χαλαρώσουμε, να ξεκουραστούμε και να οργανώσουμε την ιερή αυτή μέρα σωστά.

Μήπως όμως μας διαφεύγει και κάτι σημαντικό; Είναι η μέρα των Χριστουγέννων, μέρα χαράς μόνον; Φυσικά όχι. Αφού ξεκουραστούμε και ηρεμήσουμε από την φρενίτιδα της καθημερινότητας και των προβλημάτων μας, ας προβούμε σε μια αυτοκριτική στον εαυτό μας.

Ας σκεφτούμε, έστω αυτές τις μέρες, και τους πολλούς δυστυχώς συνανθρώπους μας, που δοκιμάζονται από ασθένειες, ανεργία, ορφάνια και μοναχιά. Εάν μπορούμε να τους συνδράμουμε οικονομικά ή με απαραίτητα γ' αυτούς υλικά, όπως τρόφιμα, φάρμακα και ρούχα, ας το πράξουμε άμεσα. Ένα χαμόγελο, μια συγχώρεση, ένας καλός λόγος, μια αγκαλιά, είναι χρήσιμες επίσης.

Είναι και κάποιος άλλος που θα άξιζε να σκεφτούμε αυτές τις μέρες χαράς. Πρόκειται γ' αυτόν που προς χάριν Του, κάνουμε τόσα έξοδα, ταξίδια, χαρές και τραπεζώματα τα Χριστούγεννα.

Εννώ τον Κύριο μας Ιησού Χριστό, που με τη θεία Γέννηση Του μας πρωτο-δίδαξε την ταπεινότητα. Όσοι Τον καταλαβαίνουν και όσοι τον πιστεύουν αληθινά.

ΚΑΛΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ ΣΕ ΟΛΟΥΣ!

π. ΣΑΠΙΚΑΣ Ε. ΔΑΝΙΗΛ

ΓΕΝΙΚΟΣ/ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΣ ΙΑΤΡΟΣ

E-MAIL: sapikas@otenet.gr WEB SITE: <http://www.sapikas.gr>

Στοχασμοί στο γέσο έτος

Σαν τ' άγραφο χαρτί που τρομάζει αυτόν που πρέπει να το γεμίσει με της ψυχής του τα τραγούδια και τ' αναστενάγματα, έτσι και ο νέος χρόνος, όπως ξανοίγεται και πάλι μπροστά μας, και τον υποδεχόμαστε με τόσες ευχές, με τόσες ελπίδες, με τόσες προσδοκίες, είναι αδύνατο να μην μας βάλει σε σκέψεις και προβληματισμούς. Χωρίς καν να το επιδιώξουμε, την ώρα που ξεφαντώνουμε και ξεφωνίζουμε για την εναλλαγή, την ίδια ακριβώς στιγμή η σκέψη μας στροβιλίζεται γύρω από την έννοια και το αίσθημα του χρόνου. Του χρόνου που ο Κόντογλου χαρακτήρισε σαν φοβερή και ανεξιχνίαστη δύναμη. Δύναμη που αδυνατούμε να κατανοήσουμε και να προσδιορίσουμε. Το μόνο που μπορέσαμε να κάνουμε είναι, οι κάποιες οριοθετήσεις, οι κάποιοι διαχωρισμοί στην αιωνιότητα του χρόνου, κάποια όρια στην αιωνιότητα, αν είναι δυνατόν να γίνει κάτι τέτοιο, τυπικά και μόνο, και αποκλειστικά για δική μας ευκολία και συνεννόηση. Στην πραγματικότητα όμως την ζωή μας μέσα στο χρόνο δεν την καθορίζουν οι αριθμοί –έτσι κι αλλιώς εμείς τους καθορίσαμε κι αυτούς – αλλά η στάση μας μέσα σ' αυτόν, ο τρόπος που θα τον χειριστούμε.

Νέο λοιπόν έτος, αδελφοί μου! Καινούριος χρόνος, καρπός μιας αδιάκοπης και αένας ροής χρόνων και καιρών, του χρόνου που κυλάει σαν το ρεύμα του ποταμού χωρίς ανάπαυλα. Τρέχει συνέχεια και σε κάθε κύλισμα συντομεύει το δικό μας χρόνο. Μικραίνει τις μέρες μας, συντέμνει το ταξίδι μας πάνω στη γη.

Και οι ευχές πληθωρικές! Διάπυρες και πάλι σήμερα, στην αρχή του νέου χρόνου, οι ευχές οι προσδοκίες, οι ικεσίες, τα πάμπολλα «θέλω», οι προγραμματισμοί, από χείλη εκατομμυρίων ανθρώπων.

Και τί λοιπόν; Μήπως μόνο η πρώτη του Γενάρη είναι μέρα πρόσφορη για όλα αυτά; Μόνο σήμερα έχουμε τη δυνατότητα της ελπίδας, του προγραμματισμού, της ανασκόπησης, του επαναπροσδιορισμού των πράξεων μας και της ανασύνταξης των δυνάμεων για κάτι καλύτερο; Μόνο την Πρωτοχρονιά βλέπουμε τα λάθη μας, τη στραβή πορεία μας, τις αποκοτίες μας, την ανταρσία μας απέναντι στο Θεό κι αρχίζουμε με νέες αποφάσεις καινούρια όνειρα, αυτοκριτικές και μεγαλόστομα κηρύγματα για «Νέα, πλέον, Εποχή»; Μήπως η κάθε μας μέρα, η κάθε μας ώρα, το κάθε λεπτό δεν είναι μια καινούρια αρχή; Μήπως σε κάθε στιγμή της ζωής μας δεν μας δίνεται η ευκαιρία για μια νέα αρχή;

Παρ' όλα αυτά εμείς περιορίζουμε αβασάνιστα την καλή διαχείριση του χρόνου μας μέσα στην παγκοσμιοποιημένη οικονομία, όπου τα πάντα, ακόμα και η ίδια η ψυχή μας τιμαριθμοποιείται, όπου το υποκείμενο γίνεται αντικείμενο και το πρόσωπο ένας απειροελάχιστος κόκκος άμμου μέσα σε μια ανώνυμη και άμορφη μάζα.

Αλλά και ιδιωτικά δεν βλέπουμε δεν οραματιστούμε καλλί-

τερα. Τα μοναδικά οράματα μας είναι στο τί θα αγοράσουμε, στο τί θα φάμε, στο πώς θα ντυθούμε, στο ποιούς τραγουδιστές και καλλιτέχνες θα ακούσουμε, στο πώς θα είμαστε εμείς οι κερδισμένοι, στο πώς θα εξαπατήσουμε τον άλλον, στο πώς θα αναδειχτούμε. Σε ό,τι δηλαδή χαιδεύει τις αισθήσεις μας και τον προφίλ μας.

Και η τελική διαπίστωσή μας.

Αυξάνει το άγχος, επιπείνεται η δυστυχία, η ευτυχία συνεχώς απομακρύνεται από κοντά μας και καταντά ουτοπία. Κι αυτή είναι η τραγωδία του συγχρόνου ανθρώπου: Να κυνηγά την ευτυχία στα μονοπάτια της θλίψης και του θανάτου. Σαν το μυθικό Σίσυφο που αγκομαχούσε να σπρώξει τον βράχο προς την κορυφή του βουνού. Μόλις κόντευε να τα καταφέρει ο βράχος ξέφευγε και κατρακυλούσε και άντε πάλι από την αρχή...

Η χάρη όμως του Θεού, αυτή που σήμερα μας συγκέντρωσε στους Ιερούς Ναούς μας έχει την δύναμη ν' αλλάξει τα δεδομένα! Εδώ με την συμμετοχή μας στη σημερινή εορταστική ημέρα και την προσευχή της εκκλησίας μας ζητούμε ελπίδα! Ζητούμε από τον Κύριο μας να αγιάσει τον χρόνο που ανέτελε και να τον καταστήσει ωφέλιμο για τη σωτηρία μας, για τη σωτηρία της ανθρωπότητας, χαρίζοντας με τις πρεσβείες του σήμερα εορταζομένου Μεγάλου Βασιλείου, ένα καλλίτερο «αύριο» για όλους!

Είναι να απορεί κανείς, αδελφοί μου, μπροστά στο παράδοξο των ημερών, όταν παρατηρεί την χαρά και την φωταγωγία, ενώ παράλληλα αντιλαμβάνεται ότι για πολλούς δεν αποτελούν παρά ένα ευχάριστο διάλειμμα της ρουτίνας των βιοτικών μεριμνών, ένα περίτεχνο, όμορφο και φανταχτερό περιτύλιγμα χαράς, από το οποίο όμως λείπει το περιεχόμενο. Μόλις παρέλθουν τούτες οι ήμερες, ο βίος μας συνεχίζει και πάλι με τους ίδιους ρυθμούς, χωρίς να έχει αλλάξει κάτι μέσα μας, χωρίς να έχει συνειδητοποιηθεί ότι όσο ο άνθρωπος ξεχνάει τη θνητότητά του, όσο εργάζεται σαν άσφος και παντοτινός κυριάρχος των πάντων ξεχνώντας ότι οι μέρες του είναι μετρημένες...

Όμως! Η εικονική πραγματικότητα της φωταγωγίας, των φαντασμαγορικών σόου, του καταναλωτισμού, της διασκέδασης, των δώρων και των τυπικά επαναλαμβανόμενων ευχών δεν έχουν να προσφέρουν τίποτε το ουσιαστικό αφού «Οπου δεν υπάρχουν Θεοί, εξουσιάζουν φαντάσματα», όπως είχε πει ο Novalis, Γερμανός ποιητής.

Ο καιρός λοιπόν, αδελφοί μου, είναι τόσο λίγος! Μόνο στιγμές περνούν πριν το βέλος του χρόνου σφυρίζει πετώντας προς το μοιραίο στόχο. Είναι κρίμα η καθυστέρηση! Εδώ, ανάμεσά μας, δίπλα μας, στέκεται Κάποιος: «Ιδού έστηκα επί την θύραν και κρούώ» (Αποκ. 3, 20). Αν Τον κοιτάζαμε, θα βλέπαμε τέτοια χαρά, τέτοια περίσσεια ζωής, που σίγουρα θα καταλαβαίναμε το νόημα της διαφορετικότητας, θα βλέπαμε το πρόσωπο αυτής της φευγαλέας και μυστηριώδους λέξης «ευτυχία».

Αποτέφρωση και καύση των νεκρών

του Αρχιμανδρίτη Δανιήλ Ε. Σάπικα
καθηγητή Θεολόγου και Γενικού Ιατρού

(Ορισμός εννοιών και νομοθεσία της ευρωπαϊκής Ένωσης)
Σύμφωνα με το Παράρτημα I του καν. 1774/2002/EK :

Aποτέφρωση (Incineration) είναι η διάθεση ζωικών προϊόντων ή προϊόντων που παράγονται από αυτά σε μονάδα αποτέφρωσης (incineration plant).

Όπως ορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 4 της οδηγίας 2000/76/EK.

(άρθρο 3 παράγραφος 4 της οδηγίας 2000/76/EK: «Μονάδα αποτέφρωσης»: κάθε σταθερή ή κινητή τεχνική μονάδα με τον εξοπλισμό της, που προορίζεται αποκλειστικά για θερμική επεξεργασία αποβλήτων, με ή χωρίς ανάκτηση της θερμότητας που εκπλύεται κατά την καύση.

Δηλαδή, τα συστήματα τροφοδότησης της μονάδας με καύσιμο και αέρα, ο πλέβητας, οι εγκαταστάσεις επεξεργασίας των καυσαερίων, οι επί τόπου εγκαταστάσεις επεξεργασίας ή αποθήκευσης των υπολειμμάτων και των λυμάτων, η καπνοδόχος, οι διατάξεις και τα συστήματα για τον έλεγχο των εργασιών αποτέφρωσης και την καταγραφή και διαρκή παρακολούθηση των συνθηκών αποτέφρωσης.)

Καύση (Burning) είναι μια απλή μέθοδος θερμικής καταστροφής των οργανικών υλικών όπου η φωτιά συντηρείται από το ίδιο το οργανικό υλικό με την προσθήκη στερεού ή υγρού καυσίμου και γίνεται στην ύπαιθρο ή σε απλές κατασκευές.

Άρα είναι ξεκάθαρος και πλήρης ο διαχωρισμός των εννοιών «αποτέφρωση» και «καύση».

«Αίτημα των καιρών» χαρακτηρίζει την αποτέφρωση ο κ. Αντ. Αλακιώτης, γραμματέας της Επιτροπής για τη Θεσμοθέτηση του Δικαιώματος της Αποτέφρωσης. Η προσπάθεια της εν λόγω Επιτροπής έχει άλλωστε τις ρίζες της στην προηγούμενη δεκαετία (1998), όταν με τη συνδρομή του νομικού κ. Αντ. Βγόντζα κατέρτισε το πρώτο σχέδιο νόμου.

Πολιτικά πάντως ο πρώτος που ανακίνησε το θέμα ήταν ο τότε (1987) δήμαρχος Αθηναίων κ. Μ. Έβερτ με επιστολή του στην Ιερά Σύνοδο. Σχετικές τροποποιήσεις έχουν μάλιστα κατατεθεί χωρίς

ποτέ να φθάσουν στο στάδιο της ψήφισης τόσο το 1998 όσο και το 2002 - ενεργό ρόλο είχε ο τότε αντιπρόεδρος της Βουλής κ. Π. Σγουρίδης.

Η καύση και το κόστος

Τα αποτεφρωτήρια των νεκρών είναι υπερσύγχρονοι κλίβανοι εντός των οποίων εισέρχεται η σορός με το φέρετρο, αφού έχουν αφαιρεθεί όλα τα μεταλλικά αντικείμενα. Ο χρόνος που χρειάζεται για την ολοκλήρωση της καύσης δεν ξεπερνά τη μία - μιάμιση ώρα. Το κόστος κινείται συνήθως στα 500 ευρώ - συγκριτικά πολύ πιγούτερα από τα έξοδα ταφής αλλά και τα έξοδα (περίπου 6.000 ευρώ) ταξιδιού και αποτέφρωσης στο εξωτερικό.

Ο κ. Αλακιώτης εκτιμά ότι θα δημιουργηθούν δύο κέντρα αποτέφρωσης, σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη, δεδομένου ότι ένα αποτεφρωτήριο μεσαίου μεγέθους μπορεί να πραγματοποιήσει ως και 10.000 αποτεφρώσεις τον χρόνο. Η άδεια αποτέφρωσης θα χορηγείται από τον δήμο όπου θεωρείται το κέντρο.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΒΓΟΝΤΖΑΣ

«Η μη καύση δεν αποτελεί δόγμα»

Το 1998 κάποιοι φίλοι μού πρότειναν να κάνω τη νομοτεχνική επεξεργασία ενός νομοσχεδίου που θα επέτρεπε την καύση των νεκρών. Δεν ένιωσα και τόσο άνετα. Προέρχομαι από βαθύτατα συντηρητική οικογένεια. Μελέτησα το ζήτημα σε βάθος. Και τελικά κατέστρωσα τις διατάξεις. Οφείλω να αιτιολογήσω:

Πρώτον, η συμπεριφορά απέναντι στο σώμα του νεκρού αποτέλεσε ιστορικά κρίσιμο πολιτισμικό στοιχείο.

Οι πιο σημαντικοί πολιτισμοί ανέδειξαν τη συμπεριφορά αυτή σε μία από τις πιο θεμελιώδεις προτεραιότητές τους.

Δεύτερον, η μέθοδος της καύσης των νεκρών έχει διαδοθεί σε πολλές χώρες, με ποσοστά ενίοτε άνω του 50%.

Τρίτον, δεν αποτελεί δόγμα της χριστιανικής θρησκείας η μη καύση των νεκρών.

Πολλές προτεσταντικές ομοιογίες την υποστηρίζουν. Η Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία δεν την απαγορεύει. Αντίθετη η Ιερά Σύνοδος της Ορθόδοξης Εκκλησίας της Ελλάδος, με αφορμή την άρνηση το 1960 του τότε Αρχιεπισκόπου να τελέσει νεκρώσιμη ακολουθία για τον μεγάλο μάεστρο Δημήτρη Μητρόπουλο (σ.σ.: είχε ζητήσει να αποτεφρωθεί).

Τέταρτον, πιστεύω ειλικρινά ότι κάθε άνθρωπος μπορεί να ορίσει τη ζωή του και το σώμα του μετά τον θάνατό του. Και αυτόν τον ορισμό του οφείλουμε όλοι να σεβαστούμε.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΝΙΔΑΡΗΣ

«Λάθος η σύνδεση με το θρήσκευμα»

Επιτέλους η ελληνική πολιτεία μετά από τόσες παπινωδίες κατόρθωσε το αυτονόητο: καθιέρωσε νομοθετικώς και την καύση των νεκρών ως εναλλακτικό τρόπο εξαφανίσεως του πτώματος. Σύμφωνα με τη ρύθμιση που μόλις ψηφίστηκε, «επιτρέπεται η αποτέφρωση νεκρών», των οποίων όμως οι θρησκευτικές πεποιθήσεις «επέτρεπαν τη μετά θάνατον αποτέφρωση». Τούτο όμως δημιουργεί μια ανακολουθία με την επόμενη διάταξη, που θέτει ως μόνη προϋπόθεση τη δύλωση του θανόντος για την επιθυμία του να αποτεφρωθεί και όχι να ταφεί.

Δημιουργείται έτσι θέμα στην περίπτωση που ένας πολίτης ζητήσει να επιτραπεί η αποτέφρωσή του μετά θάνατον, ανήκει όμως σε θρησκεία που το απαγορεύει... Κακώς, συνεπώς, ο νομοθέτης συνέδεσε τη ρύθμισή του με τις θρησκευτικές πεποιθήσεις, που είναι τελείως ελεύθερες, μπορούν ανά πάσα στιγμή να μεταβάλλονται και δεν έχουν καμία σχέση με νομοθετικές ρυθμίσεις. Από εκεί και πέρα είναι θέμα κάθε κοινωνού να «κανονίσει» τη σχέση του με τη θρησκευτική κοινότητα στην οποία ανήκει, και εκείνης να «κανονίσει» τη σχέση της με τον πιστό της που έλαβε την απόφαση περί αποτέφρωσης.

Ο κ. Α. Βγόντζας είναι νομικός.

Ο κ. Ι. Κονιδάρης είναι καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Το BHMA, 05/03/2006 , Σελ.: A41

Κωδικός άρθρου: B1470

Κατά την αποτέφρωση του ανθρώπινου σώματος, τα προϊόντα της διαδικασίας αποτέφρωσης είναι τα ακόλουθα:

- απαέρια (με υδρατμούς) που είναι ακατάλληλα για διάθεση στην ατμόσφαιρα.
- ανόργανη τέφρα από την οποία μπορεί να γίνει βλάβη των χρήσιμων υλικών.

Η τελικά προκύπτουσα τέφρα, πρέπει να οδεύει προς υγειονομική ταφή, υγρό αποτέλεσμα των διαδικασιών σβέσης της τέφρας και ψύξης των Αερίων, και θερμότητα που μπορεί να προκαλέσει την ανάπτυξη ατμοσφαιρικών αλλαγών στην περιοχή της αποτέφρωσης.

Το μεγαλύτερο μειονέκτημα των εγκαταστάσεων καύσης και το οποίο περιορίζει σημαντικά τη δυνατότητες εφαρμογής της, είναι η ατμοσφαιρική ρύπανση.

Τα ποιοτικά και ποσοτικά χαρακτηριστικά των ρυπαντών εξαρτώνται βέβαια από τη σύσταση του σώματος και την βιολογική του κατάσταση.

Κατά μέσο όρο όμως και σε ότι αφορά το HCl και τα αιωρούμενα σωματίδια, αυτά βρίσκονται σε αισθητά μεγαλύτερες συγκεντρώσεις από τις ποσότητες που εκλύονται από την καύση θερμικά ισοδύναμης ποσότητας άνθρακα.

Το υδροχλώριο οφείλεται στην καύση του σώματος και η διοξίνη είναι τοξικότατη ουσία.

Η σκόνη, αν και βρίσκεται σε μικρότερη αρχική συγκέντρωση στα καυσαέρια, χαρακτηρίζεται από περιεκτικότητα μεγάλου ποσοστού βαρέων μετάλλων και είναι δύσκολο να συγκρατηθεί αποτελεσματικά, λόγω του μεγέθους των σωματίδιων.

Τα οξείδια του αζώτου και του θείου βρίσκονται συνήθως σε συγκεντρώσεις ίσες ή μικρότερες από τις αντίστοιχες των συμβατικών καυσίμων.

Πρέπει επίσης να τονισθεί ότι η υψηλή τοξικότητα της ιπτάμενης τέφρας αναγνωρίζεται πλέον σήμερα ακόμα και από τους πιο ένθερμους υποστηρικτές της καύσης, ενώ τα υπολείμματα της καύσης στην πράξη αντιμετωπίζονται ως επικίνδυνα, από τους διαχειριστές των χώρων ταφής όπου καταλήγουν.

Για την κατασκευή ποιοπόν μιας σύγχρονης εγκατάστασης καύσης που να περιλαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέσα, για την περιορισμό σε ανεκτά επίπεδα όλων αυτών των αέριων ρυπογόνων εκπομπών, μέσα στα αυστηρότατα πλαίσια που καθορίζονται από την Οδηγία 2000/76/ΕΕ της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ο αναγνώστης μπορεί να βγάλει τα συμπεράσματά του.

ΙΕΡΑΡΧΙΑ

“Η ΠΑΡΟΥΣΑ ΚΡΙΣΗ ΕΙΝΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΜΕΝΗ, ΠΟΥ ΑΠΟΒΛΕΠΕΙ ΣΤΟ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΕΔΕΓΧΟ”

Ηχηρό ράπισμα στα άνομα σχέδια όσων ευθύνονται για το κατάτημα της Ελλάδος, απευθύνουν μέσα από το ενημερωτικό φυλλάδιο της Ιεράς Συνόδου «Προς το Λαό» τα Μέλη της Ιεράς Συνόδου της Ιεραρχίας της Εκκλησίας της Ελλάδος. Καταγγέλλοντας τους ηγέτες της χώρας επισημαίνουν, ότι αυτοί είναι οι υπεύθυνοι διότι υποθήκευσαν το μέλλον της χώρας στους κυρίαρχους δανειστές μας, αλλά και ότι προστάτευσαν τα συμφέροντα του λαού.

Επίσης τα μέλη της Ιεραρχίας δεν παραλείπουν να καταγγείλουν τους εκθεμελιώτες εντολοδόχους, ως κατεδαφιστές της σχέσεως λαού και ποιμαίνουσας Εκκλησίας.

Ακόμη, στέλνουν μήνυμα προς όλους τονίζοντας, ότι «η Εκκλησία δεν φοβάται να αμυνθεί στο πονηρό σύστημα αυτού του κόσμου, έστω και εάν η αντίσταση σημαίνει διωγμό ή και μαρτύριο».

Αξίζει να αναφερθεί, ότι η Ιεραρχία εκφράζει και τον προβληματισμό της όσον αφορά την Παιδεία και το εκπαιδευτικό σύστημα.

Η Εκκλησία απέναντι στη κρίση «Η χώρα μας φαίνεται να μην είναι πλέον ελεύθερη αλλά να διοικείται επί της ουσίας από τους δανειστές μας. Γνωρίζουμε ότι πολλοί περιμένετε από την ποιμαίνουσα Εκκλησία να μιλήσει και τοποθετηθεί πάνω στα γεγονότα που παρακολούθουμε», αναφέρουν μεταξύ άλλων.

Επίσης υπογραμμίζουν, ότι «είναι αλήθεια ότι αυτό που συμβαίνει στην πατρίδα μας είναι πρωτόγνωρο και συντραπακτικό. Μαζί με την πνευματική, κοινωνική και οικονομική κρίση συμβαδίζει και η πάσης φύσεως ανατροπή. Πρόκειται για προσπάθεια εκρίζωσης και εκθεμελίωσης πολλών παραδειμένων, τα οποία ως τώρα θεωρούνταν αυτονόητα για τη ζωή του τόπου μας».

«Τα απαιτούν τα μέτρα αυτά οι δανειστές μας. Δηλώνουμε δηλόδη ότι είμαστε μια χώρα υπό κατοχή και εκτελούμε εντολές των κυρίαρχων - δανειστών μας», συνεχίζουν τα μέλη της Ιεραρχίας της Ιεράς Συνόδου.

Σε άλλο σημείο, τονίζουν: «Όλες αυτές τις παθογενειες της κοινωνίας και της οικονομίας που σήμερα επιχειρούμε με βίαιο τρόπο να αλλάξουμε, γιατί δεν τις αλλάξαμε στην ώρα τους; Γιατί έπρεπε να φθάσουμε ως εδώ; Τα πρόσωπα στην πολιτική σκηνή του τόπου μας είναι, εδώ και δεκαετίες, τα ίδια.»

«Πώς τότε υπολόγιζαν το πολιτικό κόστος, γνωρίζοντας ότι οδηγούν τη χώρα τη καταστροφή και σήμερα αισθάνονται ασφαλείς, γιατί ενεργούν ως εντολοδόχοι; Σήμερα γίνονται ριζικές ανατροπές για τις οποίες άλλοτε θα αναστατώναν όλη η Ελλάδα και σήμερα επιβάλλονται χωρίς σχεδόν αντιδράσεις», προσθέτουν χαρακτηριστικά.

Επίσης, υπογραμμίζουν, πως «η οικονομική κρίση, η οποία ταλαιπωρεί και δυναστεύει τη χώρα μας είναι η κορυφή του παγόβουνου. Είναι συνέπεια και καρπός μιας άλλης κρίσης, της πνευματικής». Επίσης,

Αναφερόμενοι στην ηγεσία της χώρας, τονίζουν, ότι «Μια ηγεσία που δεν μπόρεσε να σταθεί υπεύθυνα απέναντι στο λαό, που δεν μπόρεσε ή δεν ήθελε να μιλήσει τη γλώσσα της αλήθειας, που πρόβαλε λαθεμένα πρότυπα, που καλλιέργησε τις πελατειακές σχέσεις, μόνο και μόνο γιατί είχε ως στόχο την κατοχή και τη νομή της εξουσίας.»

«Μια ηγεσία που στην πράξη αποδεικνύεται ότι ουσιαστικά υπονόμευσε τα πραγματικά συμφέροντα της χώρας και του λαού. Και από την άλλη πλευρά, ένας λαός, εμείς που λειτουργήσαμε ανεύθυνα. Παραδοθήκαμε στην ευμάρεια, στον εύκολο πλοουτισμό, και στην καλοπέραση, επιδοθήκαμε στο εύκολο κέρδος και στην εξαπάτηση. Δεν προβληματίζαμε για την αλήθεια των πραγμάτων», συνεχίζουν τα μέλη της Ιεραρχίας της Εκκλησίας της Ελλάδος.

Ακόμη υπογραμμίζουν, ότι «το ερώτημα – δίλημμα του Ντοστογιέφκοι «ελευθερία η ευτυχία»; το ζούμε πλέον σε όλη την τραγικότητα. Διαλέξαμε μια πλαστή ευμάρεια και χάσαμε την ελευθερία του προσώπου μας, χάσαμε την ελευθερία της χώρας μας.» Αυτοκριτική

Σε άλλο σημείο οι Ιεράρχες τονίζουν: «Στην Σύνοδο της Ιεραρχίας εμείς, οι πνευματικοί σας πατέρες, κάναμε την αυτοκριτική μας, θελήσαμε να αναμετρηθούμε με τις ευθύνες μας και να αναζητήσουμε με τόλμη το μερίδιο της ενδεχόμενης δική μας υπαιτιότητας στην παρούσα κρίση. Ξέρουμε ότι κάποιες φορές σας πικράναμε, σας σκανδαλίζαμε ίσως. Δεν αντιδράσαμε άμεσα και καίρια σε συμπεριφορές που σας πλήγωσαν». Οι έμποροι της κατεδαφιστής της σχέσης του λαού με την ποιμανόυσα Εκκλησία του εκμεταλλεύτηκαν στο έπακρο και πραγματικά η κατασκευασμένα σκάνδαλα και προσπάθησαν να διαρρήξουν την εμπιστοσύνη σας στην Εκκλησία», προσθέτουν χαρακτηριστικά οι Αρχιερείς.

Αγωνία για την Παιδεία

Όσον αφορά την Παιδεία τα Μέλη της Συνόδου της Ιεραρχίας υπογραμμίζουν ότι «μας προβληματίζει η κατάσταση της Παιδείας μας, γιατί το σημερινό εκπαιδευτικό σύστημα αντιμετωπίζει το μαθητή όχι ως πρόσωπο αλλά σαν ηλεκτρονικό υπολογιστή και το μόνο που κάνει είναι να «τον φορτώνει» με ύλη αδιαφορώντας για την όλη του προσωπικότητα και γι' αυτό τα παιδιά μας δικαιολογημένα αντιδρούν. Γι' αυτό αγωνιούμε για το νέο Λύκειο που ετοιμάζεται». Η Εκκλησία δεν φοβάται

Τα μέλη της Συνόδου της Ιεραρχίας, αισθανόμενοι ότι ο λαός ζητά από τους Ποιμένες μια Εκκλησία με ηρωισμό, με νεύρο και προφητικό λόγο, μια Εκκλησία που δεν φοβάται να αμυνθεί στο πονηρό σύστημα αυτού του κόσμου, έστω και αν η αντίσταση σημαίνει διωγμό και μαρτύριο.

«Η Εκκλησία είναι ο μόνος οργανισμός που μπορεί να σταθεί άμεσα δίπλα στον άνθρωπο και να τον στηρίζει. Η Εκκλησία όμως είμαστε όλοι μας και αυτή είναι η δύναμή μας και η δύναμή της», υπογραμμίζουν χαρακτηριστικά.

Κλείνοντας η Ιεραρχία της Εκκλησίας της Ελλάδος, τονίζει: «Η Εκκλησία δεν αντιμέχεται την Πολιτεία, αλλά εκείνους που εκμεταλλεύμενοι την Πολιτεία και κρυμμένοι πίσω από την εξουσία επιχειρούν να σας στερήσουν την ελπίδα.»

«Να θυμάστε για πολλούς οικονομολόγους η παρούσα κρίση είναι κατασκευασμένη, είναι μια κρίση – εργαλείο που αποβλέπει στο παγκόσμιο έλεγχο από δυνάμεις που δεν είναι φιλάνθρωπες», προσθέτουν επίσης.

www.romfea.gr

ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΑΣ ΣΤΙΣ ΕΟΡΤΑΣΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΟΥ

ΣΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΓΙΟΡΤΗ ΜΑΣ ΤΗΣ 28ης ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ 2010

ΔΩΡΕΕΣ – ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΜΑΣ

• Ζωγραφία Ντάγκα	20€

ΔΩΡΕΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥ Ι. ΝΑΟΥ

• Ζωγραφία Ντάγκα εις μνήμην των γονέων τους.	200€
• Μαριάννα Πανσελήνου εις μνήμην Κλεοπάτρας Πανσελήνου	100€
• Θερμιώτης Στυλιανός (Ευστρατίου) για Ταξιάρχη Πετραδερής.	50€
• Τσαμουράς Γεώργιος για Ταξιάρχη Πετραδερής.	50€

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ

- Πανσελήνου Κλεοπάτρα 10-10-2010 τεσσαρακονθήμερο
- Λόκου Παναγιώτη 31-10-2010 εξάμηνο

ΚΗΔΕΙΕΣ

- Μαριάμου (Γεωργίου) Μερόπη 5-10-2010 ετών 87
- Κανελής (Κων/νου) Ιωάννης 26-11-2010 ετών 71
- Αλβανός (Δούκα) Ιωάννης 19-12-2020 ετών 92
- Χατζόγλου (Ελευθερίου) Δημήτριος 24-12-2010 ετών 72

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ

- Την **Πέμπτη 28η Οκτωβρίου 2010** στην Ιερά Μονή Αγίου Ραφαήλ τελέσαμε το Μυστήριο της Βαπτίσεως στο πρώτο παιδί του Γεωργίου Π. Καρδάτου και της Περσεφόνης Βερβέρη. Το όνομα του νεοφωτίστου ΕΙΡΗΝΗ - ΜΑΡΙΑ. Ανάδοχος ο Μιχαήλ - Άνθιμος Δήσσος.
- Την **Κυριακή 31η Οκτωβρίου 2010** στον Ιερό Ναό Αγίου Συμεών Μυτιλήνης τελέσαμε το Μυστήριο της Βαπτίσεως στο τρίτο παιδί του Αντωνίου Μακρέλλη και της Ευαγγελίας Π. Καρδάτου. Το όνομα του νεοφωτίστου ΑΣΗΜΙΝΑ - ΜΑΡΙΑ. Ανάδοχος η Αντιγόνη - Μαρία Μολυβιάτης.

ΓΑΜΟΙ

- Το **Σαββάτο 9 Οκτωβρίου** στην ενορία μας, τελέσαμε το Μυστήριο του Γάμου των: ΚΑΠΕΤΑΝΙΔΗ ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ (του Στεργίου) και της ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ ΔΑΓΚΛΗ του (Χαραλάμπους) Παράνυμφοι παρέστησαν οι: Άγγελος Δαγκλής και Μένια Λεβεντέλη.
- Την **Κυριακή 14 Νοεμβρίου** στην ενορία μας, τελέσαμε το Μυστήριο του Γάμου των: ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ ΧΑΤΖΗΣΤΑΜΑΤΙΟΥ (του Παράσχου) και της ΓΙΑΝΝΟΥΛΑΣ ΓΑΒΡΙΗΛ (του Παναγιώτου). Παράνυμφοι παρέστησαν ο Αναστάσιος Νικολετάτος και η Ευαγγελία Γαβριήλ.

ΕΝΟΡΙΑΚΑ

8 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ Επί τη εορτή των Παμμεγίστων Ταξιαρχών, όπως κάθε χρόνο πανηγυρίζουμε στο χωριό. Σημειωτέον ότι το χωριό μας τη μέρα αυτή την ευλαβείται πολύ και την πανηγυρίζει με το παραδοσιακό «κισκέτς», σε κάθε σπίτι.

21 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ Η μέρα της εορτής των Εισοδίων της Θεοτόκου. Και αυτή τη μέρα την ευλαβείται το χωριό μας και είναι μέρα γιορτής και σχόλης.

25η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

- Με λαμπρότητα γιορτάστηκαν κι εφέτος οι άγιες ημέρες της Θείας ενανθρωπήσεως. Η ενορία σύσσωμη συμμετέχει σε όλες τις εκδηλώσεις της ενορίας μας δίνοντας ένα δυναμικό παρών και βροντοφωνάζοντας με το δικό της τρόπο το «είμαστε παρόντες και επιμένουμε πατρογονικά».
- Πετυχημένη η Χριστουγεννιάτικη εκδήλωση που πραγματοποίησε το Σχολείο μας το απόγευμα της 22ας Δεκεμβρίου εν όψει των Χριστουγέννων.
- Όλα τα παιδιά του Σχολείου μας έλαβαν μέρος με κέφι και χαρά και έδωσαν τον καλλίτερό τους εαυτό και κατάφεραν να κερδίσουν αρκετά θερμές κριτικές.

 ΦΑΝΗΣ ΤΗΣ ΕΝΟΡΙΑΣ

ΤΡΙΜΗΝΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΚΩΔ.: 4295

ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΤΙΜΙΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ ΛΙΣΒΟΡΙΟΥ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ-ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2010

ΕΚΔΟΤΗΣ: Οικον. Γεώργιος Αθ. Αλεντάς,

Εκπαιδευτικός - Αρχιερ. Επίτροπος Πολιχνίτου

ΛΙΣΒΟΡΙΟΝ ΛΕΣΒΟΥ Τ.Κ. 81300

ΤΗΛ.: 22520-71160, FAX: 22520-71104

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: <http://lisvorion.blogspot.com>

E-mail: alengeorg@vodafone.net.gr

Έκδοτική Παραγωγή ΣΑΪΖΗΣ Τηλ.: 210-34.76.090

ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΔΕΚΤΕΣ